

Forfatter: Hertz, Henrik

Titel: Vinter-Situationer

Citation: Hertz, Henrik: "Vinter-Situationer", i Hertz, Henrik: *Digte fra forskellige Perioder, 1.-4. Deel.*, udg. af Første Deel, 1851-62., s. 35. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-hertz09_lev-shoot-workid57763.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Digte fra forskellige Perioder, 1.-4. Deel.

Vinter-Situationer.

I.

Naar jeg om Morgenens med frisk Forhaabning
Betræder dig, min stille Dagligstue,
Da hersker om mig selsom Dæmringlysning.
Thi alle Ruders frosne Glaschrystaller
Er' tæt belagt' med Billeder og Blomster,
Der Nattens Drømme liig, i planløs Orden
Indlulle Sjælen i en sød Forvirring.
Længst har jeg kjendt hiin smukke Skrift paa Ruden;
Thi alt som Dreng jeg saae, hvor Palmen bøied'
Sig om Convallerne, mens rundt paa Glasset
Selsomme Træk sprang ud i Hieroglypher.
Thi maa jeg blive inderst vel tilmode,
Og gamle, længst forglemte Drømme bryde
Fornyet frem fra Rudens Vinterlandskab,
Som Vaarens Blomster skyde gjennem Sneen.

36

Lidt op ad Dagen kommer min Værtinde,
Og i Bekymring for mit Vel hun lægger,
Det bedste hun har lært det, Ild i Ovn.
Jeg føler selv, at Varmen er mig gavnlig,
Forøger Ilden, og før ret jeg veed det,
Jeg sidder rigtigt inden varme Vægge.
Men ak! de skjønne Billeder paa Ruden,
De luftige Børn, der fik Gestalt og Væsen,
Da Aanden af mit varme Liv blev favnet
Af en Decembarnats iiskolde Arme,
Opløste synke de, hensmelte langsomt,
Mens deres Liv i Taarer sig udgyder.

Sørgmodigt Billed paa mit Haab, min Fremtid!
Lig Rudens frosne Blomster skal I svinde,
I dyrekjøbte Drømme, I forbudne,
Bandlyste Skabninger af Poesten.
Der, hvor I staae, paa Sjælens Flade tegnet,
Der skal I smelte hen i mine Taarer.
- Mig ynke mine Venner, mig beklager
Min nære Slægt, og ryster taus paa Hov'det;
Og i Bekymring for mit Vel de raade
Og bede mig, den Drømmende, bestandigt,
At see mig om og tænke paa min Fremtid.

37

Vee mig for alle Planer om min Fremtid!
Hvad kan jeg vinde? Rundt omkring mig falmer
Det skjønne Liv; Naturen synker sammen
Og lukkes som en kalket Grav, dens Billed,
Dens Hieroglyph i Graad løst op - imens jeg
Skal sidde trygt, og inden varme Vægge!

II.

Jeg stod ved Vinduet i dybe Tanker,
Bevæget inderst, at du ei, Veninde,
Vil række Øret mildt til mine Bønner.
Det var en klar Decemberdag, og Kulden
Med Frost og Riim regjerede paa Gaden.
Og fra mit Bryst, min bittre Kummers Leie,
Steg mine Suk og lagde sig paa Ruden.
Og Kulden kom, og skjænked' dem af Medynk
Et varigt Liv og formed' dem til Blomster,
Der let skjød op, chrySTALLISEERT paa Ruden.
Da malte jeg med Fingeren behændigt
Dit Navn, Tilbedte, paa den frosne Rude.
Saaledes stod du midt iblandt min Lænsels
Forkomne Suk, af deres Blomster krandsset.

38

Men efterhaanden, som jeg længer stirred'
Paa Trækket af dit Navn, min Sjæls Veninde,
Bemærked' jeg desværre snart, der skjultes
I Hændelsen en dybere Betydning.

Forgjæves, ak, forgjæves kun pulserer
For dig med altfor ømme Slag mit Hjerte.
Forgjæves vil det, under Poesiens
Azurblaa Himmel, skyde farverige
Og friske Blomsterklynger, for at krandsse
Dit Hoveds dunkle Lok og dufte for dig.
Dit Sniil er iskoldt, Blikket fra dit Øie,
Af Ligegyldighedens Dæmon styret,
Er koldt som Vintersolen, og dets Straaler
Saa lidt som den kan varme og befrugte.
Og er det saa et Under, at mit Hjerte
Maa tabe sig i Suk? at mine Digte,
Berørte af dit Sniils, Dit Øies Kulde,
Forgjæves længes efter Duft og Farve,
Liig Rudernes chrySTALLISEERTE Blomster -?

Men stille! værer tause, mine Digte!
Jeg nænner ei at krænke min Veninde.
Hun skal ei mærke mine Suk, men heller
Af deres farveløse Blomster krandses.

39

III.

Mod mig og mod min Kjærlighed, Veninde,
Har, kan jeg fristes til at troe, Naturen
Sig sammensvoret, ene for at gjække
Mit Haab og drive Spot med mine Klager.

Jeg gik i Sommer udenfor dit Kammer
Og ventede' paa at see dig, min Tilbedte!
Men ak, af Urtepotter, Tulipaner

Og den urimelige Sværm af Blomster
Var alle dine Vinduer bedækket.

Og nu i Vinter, da jeg atter kommer
Og venter paa at see dig, min Tilbedte,
Har Nattefrosten dælket dine Ruder
Med lutter Blomster, skjaarne i Chrystaller;
Og kun forgjæves venter jeg at see dig.

IV.

Forelsker Eder aldrig, kjære Venner,
Om Vinteren! Beskytter Eders Hjerter
Mod Kjærlighed i Januar, December
Og Februar; den Tid er ikke gunstig.

40

Men vælger Vaaren og den milde Sommer!
Da bryder Kjærligheden frem af Jorden
I tusind Blomster; Sommervinde spøge
Med Poppelpilens Blad, her zitrer under
De skjælmske Vindes Favntag, medens Lærken
Og Nattergalen, Kjærligheds Apostel,
Og Sommerfuglen, en befriet Psyche,
Der nys har stjaalet sig fra Amors Favntag,
Forkynde Mennesket i Chor, at Tiden
At dyrke Kjærlighedens Gud er kommen.
Da nægtes ingen Bønner; Solens Straale,
Der trænger ind i Pigens Hjertekammer,
Forjager med sin Varme hendes Strenghed.
Og hvor man kommer, finder man et villigt
Og hurtigt Elskovsbud, i Vestenvinden,
I Blomstens Duft, i Kildens fagte Rislen,
I Maanens blege, sværmeriske Straaler,
Der alle hviske sødt om vore Smerter
Og bøie hendes Øre til vor Klage.

Men derimod det er en Ynk at være
Om Vinteren forelsket. Solen slygter,
Forfærdet over at Naturen ligger
Et sneehvidt Liig; og Riim og Nattetaage
Og korte, mørke, kjedelige Dage
Bebude Frostens strenge Regimente.
41 Men Amor, har jeg mærket godt, er kuldskjær
Og holder sig om Vinteren til Stuen.
Og det er Knuden, Mellem fire Vægge,
Og ved Kaminens indelukte Varme,
Forstyrret ideligt af fæle Vidner,
Kan Amor aldrig spøge frit; han finder
- Fornemmelig i vore Tider - ingen
Tjenstfærdig Aand, der lyder hans Commando
Og hjælper ham med List og med Intriger.
En anden Sag om Sommeren: da flyve,
Som ovenfor er sagt, de lune Vinde
Og undertiden hele Fuglesværme
Og intrigere som bekjendt for Amor.
Men nu - o hører blot hvad der er hændt mig!

Det var min Agt forleden at bestorme
Min Elskede paany med mine Bønner.

Kun var jeg høist forlegen, for at finde
Et Bud, til hvem jeg kunde trygt betroe mig.
Jeg vendte mig til Vinden; den var villig,
Og ilte, da jeg først med megen Møie
(For den var tunghør) fik den instrueret,
Med Susen til min Elskede, og banked'
Med en forfærdelig Allarm paa Døren.
Men Døre, Vinduer og hver en Aabning
Var lukket og tildeels behængt med Tæpper,
42 Og Ingen vilde lukke op for Blæsten.
Med uforrettet Sag den kom tilbage,
Og havde nær mig kastet om, imens den
Fortalte sin ulykkelige Skjebne.
- Saa gik jeg scent om Aftenen til Maanen.
Den havde Forfald, da den gav Audiens til
En Mængde Skyer, hvoraf den var beleiret.
- Den næste Morgen vented' jeg paa Solen.
Det vared' længe før den kom; den reiste
Saa langsomt sig og sendte sine Straaler
Saa koldt og sparsomt, at jeg tabte Modet.
Jeg mærked' snart, at den var lidet skikket
Til Postillon d'Amour, og gik saa fra den.

For dybet drev jeg om paa Byens Gader
Og speculeerte paa, af hvem jeg skulde
Betjene mig som Missionair. Da mærked'
Jeg pludseligt, at hvide, store Sneefog
Paa Vindens Vinger svævede forbi mig,
Som lutter smaa og hvide Sommerfugle.
Og hurtigt bad jeg Sneen at forbarme
Sig med min Nød og bringe min Veninde
Et lille Brev; hvis ikke, da en Hilsen.
Den loved' strax at gjøre det og svæved'
Til hendes Huus, at sige, blot med Hilsen.
- Min Elskte traadte netop ud af Huset.
43 Da sank et Blud af Sneen, som en Concha,
Hvori de hemmelige Ønsker skultes,
Og hang sig ved den Faures Purpurlæber.
Jeg dvælte henrykt ved et Syn som dette,
Og loe og græd som om jeg var forstyrret.
Men høit jeg glædede mig ved min Snildhed,
Og jeg besluttede bestemt, at bruge
Herefter intet andet Bud end Sneen.
- Man finder det vel rimeligt, ifald jeg
Var høist begjærlig paa at faae at vide
Et Resultat af Sneens Underholdning
Med min Venindes søde Purpurlæber.
O, hvo der var i dens Sted! hvo der hviilte
Saa silkeblødt, beruust af Foraarsvarmen,
Som hendes Aande sender over Læben.

Men - min Taalmodighed blev sat paa Prøve.
Jeg vented' godt en Time, vented' tvende,
Og venter end den Dag idag, at Sneen
Skal bringe mig et Svar fra min Veninde.
Troløse Bud! Forræderiske Tjener!
Det aner mig, du har forraadt din Herre.
Jeg frygter for, at Amor har beseiret
Din Iis-Natur og overgivet smeddet
Dig Arme for min Elskedes Triumphvogn.
Men, vogt dig, Daare! Viid, at naar du synker
44 Paa hendes hvide Bryst, begjærlig klæber
Ved Kindernes Oval, og søger Hvile
Paa hendes silkebløde Bryn, da venter
Den visse Død paa dig, da bli'er din Skjebne
At selmte hen i elskovssyge Taarer.

Saaledes har jeg, skjøndt forgjæves, sukket
De lange Vinterdage og forsøgt paa
At bøie min Venindes Hjerte til mig.
Til sidst har en bedrøvelig Erfaring
Bestemt mig til at give Tid og vente
Til Vaaren har beseiret Vintrens Strenghed;
Saa finder vel min Kjærlighed en Talsmand,
Der bringer Bud og Hilsen til min Elskte.

Men, hvis I ønske, Venner, at erfare
Et haabløst Hjertes endelige Skjebne,
Jeg beder Eder venligst om at tøve
Til Vaaren kommer og den milde Sommer.